

POSTANOWIENIE

5 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 5 grudnia 2023 r. w Warszawie
zażalenia Bank [...] z siedzibą w W.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 26 kwietnia 2023 r., I WSC 136/23,
w sprawie z powództwa E. R.
przeciwko Bank [...] z siedzibą w W.
o zapłatę,

**uchyla zaskarżone postanowienie i pozostawia
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego
w orzeczeniu kończącym postępowanie.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z 31 stycznia 2022 r. zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 56.934,46 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 7 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 130.987,82 CHF wraz z ustawowymi odsetkami od 7 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 23 stycznia 2023 r., na skutek apelacji strony pozwanej, zmienił powyższy wyrok w pkt I w zakresie dat, od których liczone należne są ustawowe odsetki za opóźnienie, w ten sposób, że zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki te odsetki od kwoty: 56.934,46 zł - od 10 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty, a od 130.987,82 franków szwajcarskich - od 10 stycznia 2023 r. do dnia zapłaty (pkt 1); wstrzymał wykonanie pkt I zaskarżonego wyroku do czasu zaofiarowania przez powódkę stronie pozwanej

zwrotu otrzymanego świadczenia w kwocie 280.000 zł albo zabezpieczenia roszczenia o zwrot tej kwoty (pkt 2); oddalił apelację strony pozwanej w pozostałym zakresie (pkt 3) i orzekł o kosztach postępowania (pkt 4).

Wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżyła skargą kasacyjną pozwana w części: zmieniającej pkt I wyroku Sądu Okręgowego w zakresie daty początkowe naliczenia odsetek za opóźnienie od których liczone są ustawowe odsetki za opóźnienie (pkt 1); oddalającej apelację strony pozwanej w pozostałym zakresie (pkt 3) oraz orzekającej o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt 4).

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z 26 kwietnia 2023 r. odrzucił skargę kasacyjną strony pozwanej w zakresie obejmującym punkt 1 zaskarżonego wyroku. Uznał, że pozwana nie ma interesu prawnego w zaskarżeniu tego rozstrzygnięcia, gdyż jest ono dla niej korzystne.

W zażaleniu pozwana zarzuciła zaskarżonemu postanowieniu naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 398⁶ § 2 k.p.c., polegające na bezzasadnym przyjęciu, że strona pozwana ma interesu prawnego, aby zaskarżyć orzeczenie Sądu Apelacyjnego zawarte w pkt 1, podczas gdy jest ono dla skarżącej tylko częściowo korzystne i naraziło ją na konieczność zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie wbrew wyrażonemu na etapie postępowania przed Sądem drugiej instancji stanowisku, zgodnie z którym, w przypadku uwzględnienia podniesionego przez pozwaną zarzutu zatrzymania, nie ma podstaw do zasądzenia od niej na rzecz powodki jakichkolwiek odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, gdyż zarzut ten ma charakter hamujący, tj. wyłącza opóźnienie w spełnieniu świadczenia. W konkluzji wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dopuszczalność skargi kasacyjnej, poza wymaganiami formalnymi, jest uzależniona od wykazania przez skarżącego interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia, który uwarunkowany jest wykazaniem pokrzywdzenia tym orzeczeniem. W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13 (Biul. SN 2014, nr 5, poz. 9), której nadano moc

zasady prawnej, wyjaśniono, że pokrzywdzenie orzeczeniem jest przesłanką dopuszczalności środka zaskarżenia, chyba że interes publiczny wymaga merytorycznego rozpoznania tego środka. Sąd Najwyższy przyjął, że ogólne założenie obiektywnej potrzeby uzyskania ochrony prawnej, które racjonalizuje możliwość korzystania ze środków zaskarżenia, nie naruszając ich istoty, uzasadnia uznanie interesu prawnego w zaskarżeniu jako przesłanki dopuszczalności środków zaskarżenia. Jej istnienie wynika z zasad i regulacji znajdujących odzwierciedlenie w kodeksie postępowania cywilnego; objęta jest przewidzianym w tym kodeksie systemem badania dopuszczalności środków zaskarżania orzeczeń. Interes ten występuje w razie pokrzywdzenia (*gravaminis*) i polega na niekorzystnej dla strony różnicy między zgłoszonym przez nią żądaniem a treścią rozstrzygnięcia. Przesłanka *gravaminis* pozwala przyjąć, że w części, w której orzeczenie jest korzystne dla skarżącego, skarga kasacyjna jest wyłączona, ze względu na brak pokrzywdzenia. Stwierdzenie istnienia pokrzywdzenia wymaga uwzględnienia z osobna w każdej sprawie sytuacji prawnych powstałych dla stron po wydaniu orzeczenia. Ocena pokrzywdzenia, stanowiącego warunek dopuszczalności zaskarżenia, musi poprzedzać badanie zasadności środka zaskarżenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 listopada 2014 r., II CSK 44/14, nie publ.).

Sąd Apelacyjny, odrzucając skargę kasacyjną strony pozwanej w zakresie obejmującym punkt 1 wyroku Sądu Apelacyjnego z 23 stycznia 2023 r., uznał, że pozwana nie ma interesu, aby zaskarżyć to rozstrzygnięcie będące dla niej korzystne. Ocena ta, co trafnie zarzuciła skarżąca, jest jednak wadliwa. Pomija ona konsekwencje skutecznego skorzystania przez stronę z zarzutu zatrzymania wzajemnego świadczenia pieniężnego, które wyłącza opóźnienie w spełnieniu tego świadczenia, a tym samym wyklucza dochodzenie odsetek (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z 31 stycznia 2002 r., IV CKN 651/00, OSNC 2002, nr 12, poz. 1; z 7 stycznia 2005 r., IV CK 204/04, nie publ. i z 6 lutego 2015 r., II CSK 359/14, nie publ.).

Sąd Apelacyjny, badając dopuszczalność skargi kasacyjnej w aspekcie interesu skarżącej do jej wniesienia, konsekwencji tych nie dostrzegł, co nie pozwala skutecznie odeprzeć zarzutu naruszenia art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

(M.K.)

[ał]